

Til høringsinstans

Vår ref.:
[Navn]

Deres ref.:
[Navn]

[Sted]
13.06.2022

Høring – Nasjonal mal for klinisk rettsmedisinsk legeerklæring fra overgrepsmottak

Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (NKLM) – Faggruppe Overgrepsmottak har som mandat og oppdrag å drive forskning og fagutvikling innen overgrepsmottak, samt å drive kompetansehevingstiltak for ansatte i overgrepsmottak. I regi av NKLM har det blitt utarbeidet forslag til felles nasjonal mal for klinisk rettsmedisinsk legeerklæring fra overgrepsmottak. Representanter fra overgrepsmottak har deltatt i arbeidet og tidligere innspill fra dialog med Den rettsmedisinske kommisjon og justis-sektoren er tatt med.

Forslaget sendes nå på høring. Det bes om at høringsuttalelser sendes til Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin, Faggruppe for overgrepsmottak ved seniorkonsulent Jorun Seim Tennebekk jote@norceresearch.no innen 01.10.22.

Bakgrunn

Voksne og ungdom utsatt for seksuelt overgrep og som oppsøker hjelp, undersøkes i Norge ved et av landets 24 overgrepsmottak. Seksuelle overgrep er vanlig forekommende og betydelig underrapportert. I en norsk befolkningsundersøkelse (Thorsen og Hjemdal 2014 [Vold og voldtekt i Norge. En nasjonal forekomststudie av vold i et livsløpsperspektiv - NKVTS](#)), angir 1 av 3 kvinner og 1 av 10 menn seksuelt overgrep i løpet av livet, men kun et fåtall oppsøkte hjelp eller anmeldte. Årlig utføres ca. 2000 undersøkelser ved landets overgrepsmottak.

Overgrepsmottak er en helsetjeneste som kan benyttes uten henvisning og uavhengig av politianmeldelse. Overgrepsmottakene skal ivareta psykososiale forhold, medisinske (helsemessige) forhold og rettsmedisinske forhold, inkludert dokumentasjon til rettsapparatet i tilfelle anmeldelse (Jf. [Kvalitet og kompetanse i overgrepsmottak - Helsedirektoratet](#)). Pasientene er beskyttet av vanlige regler for medbestemmelse og taushetsplikt inntil de gir informert fritak fra denne. Alle undersøkelser foregår frivillig.

I saker som anmeldes, og der pasienten gir informert fritak fra taushetsplikten, utleveres

[NORCE Norwegian Research Centre AS, Postboks 22 Nygårdstangen, 5838 Bergen, Norway](#)

[Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin](#)

E-POST legevaktmedisin@norceresearch.no

WEB legevaktmedisin.no

TEL. +47 56 10 72 88

ORG.NO. 919 408 049

dokumentasjon fra overgrepsmottaket etter anmodning fra politiet. Dette inkluderer skriftlig dokumentasjon, spormateriale, samt fotografier og skisser. Flere overgrepsmottak skriver allerede friteksterklæringer basert på lokale maler, mens andre utleverer dokumentasjon i skjema-form (Rettsmedisinsk protokoll).

I regi av NKLM har det tidligere blitt utviklet skriftlige verktøy for dokumentasjon av undersøkelse av overgrepsutsatte (Rettsmedisinsk protokoll). Behovet for en ny felles nasjonal mal for legeerklæring har blitt tydeliggjort gjennom erfaringer over år i NKLM, samt i dialog med Den rettsmedisinske kommisjon (DRK), Politi og Påtalemyndighet. Det er et stort spenn i format og innhold på klinisk rettsmedisinske legeerklæringer fra hele landet. DRK anbefaler bruk av friteksterklæring. Legeerklæringen skal svare på oppdragsgivers mandat (som regel fra politi/påtalemyndighet), for å belyse saken. Innspill fra justis-sektoren til NKLM støtter opp om hensikten med en nasjonal mal for friteksterklæring.

Arbeidsform:

En arbeidsgruppe med representanter fra DRK, NKLM og overgrepsmottak fra flere landsdeler har deltatt i møter og utarbeidelse av forslaget:

Helle Nesvold (NKLM, DRK og overgrepsmottaket i Oslo)

Kari Ormstad (DRK og Oslo universitetssykehus, Avd. for rettsmedisinske fag)

Cecilie Hagemann (St. Olavs hospital, overgrepsmottaket Trondheim, NTNU)

Alice Moræus (Overgrepsmottaket i Fredrikstad)

Ole Henrik Augestad (Overgrepsmottaket i Vestfold)

Anja Heimen (Overgrepsmottaket i Bergen)

Katarina Skjælaaen (NKLM og overgrepsmottaket i Oslo)

Grethe Johnsen (NKLM)

Gerd Jorunn Delaveris (NKLM og Oslo universitetssykehus, Avdeling for rettsmedisinske fag)

Dina Midttun (NKLM og overgrepsmottaket i Oslo)

Arbeidsgruppen har utarbeidet et forslag til mal, samt en veiledning til bruk ved overgrepsmottakene ved utarbeidelse av klinisk rettsmedisinsk legeerklæring.

Vi er kjent med at Norsk rettsmedisinsk forening også har sendt forslag til Nasjonal mal for obduksjonsrapport på høring, samt at arbeid med konklusjonsgrader er igangsatt. Sistnevnte er ikke slutført, og vil tas i betraktning når den foreligger, men vil ikke vesentlig påvirke selve malen for klinisk rettsmedisinske legeerklæringer fra overgrepsmottak.

Dette forslaget til nasjonal mal for klinisk rettsmedisinsk legeerklæring fra overgrepsmottak sendes bredt på høring, inkludert til alle landets overgrepsmottak, de Regionale helseforetakene, Helsedirektoratet, Den rettsmedisinske kommisjon, Den norske legeforening, Riksadvokaten, Politidirektoratet, Politidistriktene, Statsadvokatembetene, Advokatforeningen, Domstolsadministrasjonen, Kripos, Kriminalteknisk forum, og brukerorganisasjoner (DIXI, Nok Norge, Krisesentersekretariatet).

Til orientering for høringsinstansene

Mal for klinisk rettsmedisinsk legeerklæring er ment å være anbefalt format, men vil kunne trenge enkelte lokale tilpasninger. Den foreligger i to versjoner: (1) et tradisjonelt rettsmedisinsk oppsett med alle vurderinger og konklusjoner samlet til slutt, samt (2) et alternativt oppsett med vurderinger og konklusjoner fortløpende.

Veiledningen med eksempler er ment å være et hjelpemiddel i opplæringsøyemed for helsepersonell som skal dokumentere og gjøre vurderingene i en legeerklæring.

Vi ber dere fokusere spesielt på følgende spørsmål:

Er malen forståelig, anvendelig, oversiktlig og relevant?

Er det vesentlige forskjeller mht. anvendelighet, oversiktighet og relevans mellom de to foreslåtte oppsettene? Er det noe som mangler?

Foreligger det praktiske utfordringer mht. elektroniske journalsystem, integrasjon av malen på sikkert område, lagring av fotografier etc.?

Med vennlig hilsen

Jesper Blinkenberg

Leder NKLM

NORCE

Grethe E. Johnsen

Prosjektleder overgrepsmottak